

DEBATT

Redaktör Carina Stensson Bitr redaktör Björn Jorner
Debattredaktionen debatt@svd.se Telefon 08-13 51 49
Webb: SvD.se/debatt Twitter: twitter.com/SvDDebatt Facebook: SvD Debatt

Vad/var | Ämnet

→ SvD.se

4. Rubrik 18 p på två fina rader ruggrikt

I. Notis ui 3000 tkn inklusive ingressen. Non exped maximpores sit quibust ibusapi tinsel mi, int eum arum quianis. I. Notis ui 3000 tkn inklusive ingressen. Non exped maximpores sit quibust ibusapi tinsel mi, int eum arum quianis.

SvD.se/namnet-pa-grejen

Vad/var | Ämnet

→ SvD.se

4. Rubrik 18 p på två fina rader ruggrikt

I. Notis ui 3000 tkn inklusive ingressen. Non exped maximpores sit quibust ibusapi tinsel mi, int eum arum quianis. I. Notis ui 3000 tkn inklusive ingressen. Non exped maximpores sit quibust ibusapi tinsel mi, int eum arum quianis.

SvD.se/namnet-pa-grejen

Kvinnors rätt riskerar att tappas bort i valrörelsen

Vi är oroliga för att frågor som rör kvinnors rättigheter tappas bort inför valet. När jämställdheten utmanas av reaktionära krafter måste svaret från kvinnorörelserna bli mycket tydligt.

För drygt ett år sedan gick kvinnoförbund över de politiska blockgränserna och ett stort antal kvinnoorganisationer ut och skrev gemensamt om den kvinnofientliga backlash vi ser ute i världen och också i vårt land. Den har nu växt sig starkare. Extrema, reaktionära ideologier infiltrerar både politiken och det offentliga samtalet i allt fler länder.

Frågor om jämställdhet och kvinnors rättigheter har hittills inte fått den plats de bör ha i valdebatten trots att de är minst lika viktiga nu som tidigare. Med feministiska glasögon blir hoten tydliga mot demokratin och den sekulära rättstaten, mot mänskliga rättigheter och allas lika värde. Vi har sedan förra århundrandet fått en allt skarpare blick för det förtryck och den underordning som drabbat kvinnor, eller hälften av mänskligheten.

Samhällsomvälvande reformer har blivit följden när kvinnorörelser undan för undan gjort detta synligt: Kvinnors rösträtt, rätt till utbildning, fri abort och dagis åt alla är exempel som bidragit till ett bättre liv för både män och kvinnor och till vårt stabila och demokratiska samhälle. Nu senast har blicken skärpts av metoo-rörelsens avslöjanden av dittills mörklagda sidor i relationen mellan män och kvinnor – men kärnan i rörelsens budskap har också det hamnat i skymundan i valrörelsen.

Jämställdheten tar samtidigt viktiga steg framåt. Det konservativa Irland har folkomröstat för fri abort och en massiv seger har vunnits. Det visar på kraften när kvinnor går samman. På den vägen ska vi fortsätta. Också här, i ett av världens mest jämställda länder, har vi en väg kvar att gå.

Extrema, nationalistiska och religiösa rörelser hotar demokratin och den sekulära rättstaten, som vi under en längre tid kunnat ta för givna. Ännu finns ingen entydig definition av vad en sekulär rättstat betyder i svensk lagstiftning, även om stödet är starkt för vars och ens rätt att fritt utöva och uttrycka sin tro. Det begreppet kan behöva preciseras i förhållande till demokratiska värden och inte minst till kvinnors mänskliga rättigheter. Uttalade gränser finns redan mot avskyvärda brott såsom attacker mot synagogor och moskéer. Men också gråzoner finns, som bland annat berör just kvinnors mänskliga rättigheter.

I vår gemensamma breda feministiska plattform har vi för närvarande koncentrerat oss på de tre frågorna om mäns våld mot kvinnor, hederskultur och kvinnors rättigheter i den sekulära rättstaten.

• **Mäns våld mot kvinnor:** Det är bra att en ny samtyckeslag kommit till stånd som understryker att sex måste vara frivilligt. Också att en skarp lag om barn- och tvångsaktenskap är på väg. Men lagarna måste följas upp för att bli effektiva, vilket inte alltid har skett. Målsägarbiträden har till exempel bara utsetts åt 33 procent av våldtäktsoffren i region Väst, trots att alla våldtäktsoffer har den rätten enligt lag. Av drygt 4000 anmälda våldtäkter har bara 144 gått till åtal (Brå 2016). Av 200 fall anmälda tvångs- och barnäktenskap har endast 12 nått domstol. Justitieministerns löfte om att mäns våld mot kvinnor ska prioriteras måste följas upp med regleringsbrev och utbildning av polis, domare och åklagare. Information måste nå ut till nyanlända kvinnor och män, ingå i allmän samhällsinformation, följas upp och utvärderas.

• **Att förebygga hederskultur:** All personal i förskolor och skolor ska följa svensk skollag och värdegrund. Åtskillnad mellan flickor och pojkar på grund av religion eller etnicitet kan inte tillåtas. Utrikesfödda kvinnor måste lära sig svenska för att, som de inrikesfödda, komma i arbete och stå på egna ben. Forskning bör bedrivas om kopplingar mellan hederskultur och gängkriminalitet. Miljöer där anhöriga brukar våld och begränsar friheten framför allt för flickor och kvinnor får sannolikt konsekvenser för hur pojkar och männen betar sig ute i samhället.

• **Den sekulära rättstaten:** Staten har hittills blundat för att kvinnors rättigheter inte gäller fullt ut i alla trossamfund. Statligt stöd till trossamfund, som hittills också delats ut till antidemokratiska föreningar, måste villkoras mot kvinnors rättigheter och hbtq-rättigheter. Relevanta frågor är om kvinnliga ledare och präster tillåts verka på samma villkor som män, om skilsmässor är tillåtna för kvinnor, om tvångsaktenskap, barnäktenskap eller könsstympning förekommer och om kvinnor och män, flickor och pojkar separeras. Inte heller utländsk finansiering av moskéer och religiösa samfund som har kvinnofientliga och antidemokratiska sympatier kan

Några av artikelförfattarna. Övre raden från vänster: Amineh Kakabaveh, Clara Berglund, Zeliha Dagli. Nedre raden från vänster: Suzanne Osten, Gulan Avcı, Carina Ohlsson.

Foto: TT, IBL

”
Staten har hittills blundat för att kvinnors rättigheter inte gäller fullt ut i alla trossamfund.

tillåtas. 17 av 25 stora moskéer i Sverige finansieras för närvarande av bland annat Saudiarabien, Qatar, Turkiet och Iran, vilket har granskats av flera stora medier. Krav som följer med pengarna är svåra att få fram. Detta bör göras till föremål för statlig utredning.

Vi är oroliga för att frågor som rör kvinnors grundläggande rättigheter – och i förlängningen allas mänskliga rättigheter – tappas bort i valrörelsen. När jämställdheten utmanas av reaktionära krafter måste svaret från Sveriges kvinnorörelser bli mycket tydligt. Vi kliver fram och står upp för alla kvinnors mänskliga rättigheter.

Amineh Kakabaveh

ordförande Varken Hora eller Kuvad

Anna Kläppe

generalsekreterare Centerkvinnor

Carina Hägg

styrelseledamot Varken Hora eller Kuvad

Carina Ohlsson

förbundsordförande S-kvinnor

Clara Berglund

generalsekreterare Sveriges Kvinnolobby

Gulan Avcı

ordförande Liberala Kvinnor

Gunilla Thorgren

Grupp 8

Irène Matthis

Grupp 8

Inger Stark

Kvinnofrigörelse i Förorten och Varken Hora eller Kuvad

Eva Nauckhoff

Varken Hora eller Kuvad

Ewa Larsson

ordförande Gröna Kvinnor

Lisbeth Sundén Andersson

Varken Hora eller Kuvad Väst

Margareta Garpe

Grupp 8

Seyran Duran

ordförande Kurdistans Kvinnoförbund i Sverige

Susanna Udvardi

verkschef Freezonen, Brottsoffer- och Kvinnojouren sydöstra Skåne

Suzanne Osten

Grupp 8

Zeliha Dagli

ordförande Kvinnofrigörelse i Förorten

Vera Peterson

kvinnopolitiskt ansvarig Kommunistiska Partiet